

НАРОД

Рукописи се не враћају.
Огласи и белешке наплаћују се по погодби.
Редакција је у улици Коломбо број 6.
Главни уредник
ДРАГ. С. ГОГИЋ

»Народ« излази свакога дана по подне.

Штампарија се налази у улици Коломбо број 6.

Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

ПРОТИВ АУСТРИЈЕ

Председник југословенског клуба у Бечу, др. Корошец, говорећи у аустријским делегацијама пред војном комисијом, повео је праву истрагу против аустроугарског режима у току рата.

Нарочито је устао против мађарског варварства.

»Мађари хоће — рекао је Корошец — да баце на друге народе највећи део терета овога рата. Међутим, највећи део терета мора ли би Мађари примити на себе, јер они се још налазе у друштву изазивача овога рата. Најглавнији подстрекач светског рата налази се још увек у Мађарској: то је гроф Тиса.

Мађарски утицај све више расте у војсци. Мађари тврде, да су се њихови војници у току рата понашали на најотменији начин, али ми ћемо доказати, да су мађарски војници уцењивали и плачкали грађане монархије. Њихово је владање било исто у Галицији као и код нас на југу.

Безбројне су тужбе против зверстава мађарске солдатеске за време последње офанзиве.

Сва хапшења и сва интернирања Словена, као и све мере, којима се тежи за уништењем словенске штампе, морају се приписати мађарском упливу у министарској комисији министарства војног.

Једна жалосна страна исписана је о страшним прогонствима, ко-

ја је над Југословенима у току рата извршила војска.

Концепција, да је Аустрија исто што и германизам, концепција, коју је помагао један широки систем денунцијација, проузроковала је страшна и грозна прогонства против целог југословенског народа.

Говорник затим наводи читаву једну серију случајева, где је маса невиних лица бачено у тамницу, осуђено у пркос невиности, а често и убијено без пресуде.

»До сада — наставио је Корошец — нико није предузео анкету о томе, шта се догађало у овим југословенским провинцијама. Нико није дао ни најмање задовољење Југословенима, док многобројни разбојници, од простог војника до генерала Брауна, слободно шетају као особе за поштовање.

Нико није хтео да чује што о патњама Југословена.

У овој држави Југословени нису нашли ни најмање законске заштите.

Др. Корошец је закључио:

»Ми трпимо много услед ових огромних жртава.

Али крв, проливена тамо доле у нашој југословенској земљи, истребљивање и прогонства родила су у нашем народу велику жељу за слободом, независношћу и за слободним самоопредељењем.

У оваквој атмосфери ми смо издали нашу декларацију, и нико неће бити више у стању, да ишчупа из срца нашег југословенског народа идеал слободе, независности и слободног самоопредељивања.

»Словенски Народ« доноси овај извод из говора Корошецовог, додао је:

»Кад је говорник довршио, двораном је за дуго времена владала гробна тишина. Доцније разнимачки чланови делегације посетили су Корошеца и изјавили:

»Ако је све ово истина, онда вас потпуно схватамо, вас Југословене!«

»Да! све што је Корошец рекао, истина је, а било би још много тога и више да се каже!«

ЗВЕЗДИЦЕ

Нова редакција Старог Завета:

— И рече Бог, и командова командир рефлекторског одељка, и би светлост.

Гаргантуја.

ДЕМОРАЛИСАЊЕ ТРУПА

ЛОНДОН. — Морала аустро-угарске војске и код официра страшно је опао. Војници и официри на фронту Цјаве не крију своје узбуђење при помисли на будуће губитке.

Заробљеници са приморског сектора кажу, да су прилике тамо неспољиве. Трупe живе у води до појаса, док над њиховим главама висе непрестано опасност од талијанске авијатике. Не треба се за то чудити, ако су се мађарски пуковници на доњем делу Цјаве отворено побунили и одрекли послушност.

Сви заробљеници се жале на недовољну храну и не показују никаквог одушевљења за рат, док изјављују наду, да би после мира могла Аустрија скупа са Италијом марширати против Немачке.

МОЋ У АВИЈАТИЦИ

Лондон. — Војни уредник »Бирмингам Поста« Едгар Вала се пише:

»Никад нисам озбиљно узимао приче о новим факторима, који би имали одједном да сврше овај рат.

Али што се рат више продужује, све је јасније да улога авијатике постаје све важнија, и, ако рат буде још трајао, Немачка ће бити отерана из ваздуха као и са океана.

У осталом, Немци нису ништа савршеније пронашли у авијатичи од нас.

Њихов »гота« само је копија једног енглеског апарата.

Има код нас људи, који тврде да су нас Немци превазишли у ваздушној науци. Али ја вас уверавам, да ми резервишемо тамо горе у ваздушним сферама за Немце врло неугодна изненађења.

ЈЕДИНИ НАЧИН

Лондон. — »Пел Мал Газет« доноси интересантан чланак Владимира Носека, секретара чешке канцеларије за штампу. У чланку писац доказује, да је једини услов за одржање мира у Европи: уништење Аустрије. Традиционална политика хабзбургова »подела владај«, која је до сада омогућила Немцима и Ма-

ђарима да тлаче већину словено-латинску, не може да спасе Аустрију од уништења. Садашњи рат отворио је очи потлаченим народима двојне монархије и сјединио их у борби против заједничког непријатеља.

Први су се осветили Чеси и Јужни Словени, којима су се доцније придружиле Пољаци и украјински Рутени.

»Да би се неутралисао немачки империјализам потребно је да се сви немачки народи из централне и Јужне Европе. — Пољаци, Чехо-Словаци, Јужни Словени, Рутени, Румуни и Италијани — уједине. Приближење Италијана и Јужних Словена доказ је све веће њихове жеље да униште свог заједничког непријатеља Аустро-Угарску.

Али њихов програм није само негативан. Он је основан на идеји реконструкције Европе на основу политичког самоопредељења сваког народа.

ЈАПАН У РАТУ

Париз. — Из Токија јављају »Тајмс«, да је јапански министар спољних послова учинио у парламенту врло важне изјаве о јапанском држању с погледом на ново стање на руском фронту.

Према тим изјавама Јапан је решен да много активније учествује у рату, тако да ће Савезницима дати помоћ у тој мери, да ће се моћи да накнади руска ослабљеност.

ПОВЕЋАЊЕ ТОНАЖЕ

Вашингтон. — Завршена је оправка сто и две немачке лађе, које су се затекле у Америци у почетку рата, а које су њихове по-

саде, пре но што су америчке власти могле спречити, исквариле, да их Америка не би могла употребити.

Данас су потпуно готове ове лађе, да врше прекоокеанску службу.

Целокупна њихова тонажа износи 500 хиљада тона. Американски су инжењери својим радом успели, да за осам месеци изведу све оправке, и ако је изгледало, да ће бити потребно најмање две године рада, и тиме су непријатељу побркали рачуне.

СТЕВА СТОЈКОВИЋ

Као интерниран у Мађарској недавно је умро Стева Стојковић, један од најсимпатичнијих и најпознатијих новинара из новијег новинарства. Због болести и из породичних обзира није могао да изађе са осталима за време повлачења, али је одмах интерниран и за све време до смрти није ни једног дана био слободан.

Стева Стојковић је готово све време новинарског рада провео као сарадник »Политике«, којој је, поред њеног уредника, знатним делом дао модерно обележје, дотле незнано у нашем новинарству. Он је први а у највећој мери, обрадио репортажу по европском схватању: изворну, и истиниту, са широким опсервацијама и врло пријатном духовитошћу. Он је завео читаве новине у јавној речи, као што је била његова вичито занимљива рубрика »Женски Свет«, по којој је био нарочито чувен. Писао је и више козерија које

ФЕЛТОН

Марсел Прево:

ПРОШЛОСТ

Из дневника једне провинцијалке

Зар ме није познао? »Не, говорила сам себи, није ме видео. Али зар он није дуван да зна, да сам ја овде? Срце ми се болно стегло. Пришао ми је начелник и почео ми говорити баналне љубазности. Нисам га ни слушала, гледајући за Пјером. Видела сам, како је отишао од камина и прешао у суседну салу.

Замолила сам једног друга мужевљевог да ме преведе на балкончић и да ме остави саму. Неко ми је предосећање говорило да ће Пјер доћи овде. Кроз неколико минута чула сам његов глас: он се разговарао са Жили Доза.

Целога свога живота не-

ћу заборавити ни један звук из тога разговора.

— Је ли и у ваше време било тако жалосно овде, генерале, кокетно је питала Доза.

— Да, одговорио је Пјер. У осталом, ја сам умео себи да нађем разонођења. Треба само умети наћи.

— Извесно, жене? Ви сте вероватно увек били такви Дон Жуан?

— О, сада сам се поправио. Врло је мало таквих (он је пољубио руку Жили) могу да ме натерају да заборавам на своје године. Али ја раније нисам много истраживао. У опште и овде као и свуда провео сам време врло добро.

— О, генерале, зациркутала Доза, кажите ми своје овдашње жртве. Уверавам вас, бићу врло скремна.

— Верујте, одговорио је Пјер, и поред најбоље жеље нисам у стању да вам испуним молбу. Малочас посматрао сам ваше матроне и нисам наишао ни на какво познато лице. А међутим, мислио сам, у крајњем случају ту би требало да их буде бар пет-шест, које сам некада познавао сасвим интимно.

— Али њихова имена, генерале? Зар ви не памтите ни једно име?

Пјер је размишљао врло мало.

— Уверавам вас, не. Зариста, не могу да се сетим ни једне. У осталом, ни једна од мојих овдашњих авантура није ни достојна пажње. А после, ви знате нашу официрску љубав:

Далеко од очију, далеко и од срца.

И почео је да пева неки весели мотив...

Ја сам изгубила свест. Зашто сам дошла к себи? Зашто живим?

(Крај)

ПРИЗНАНИЦЕ ИЗ СРБИЈЕ

Обавештајни Биро Српског Црвеног Крста у Солуну добио је нову партију оригиналних признаница из Србије, за следеће улагаче. Умољавају се г.г. улагачи да изволе обратити се овом бироу лично или писмено, како би им се оригиналне признанице послале; дужни су назначити коме су новац слали као и место где. Нарочито се улагачи умољавају да при јављању своје адресе ставе читко и јасно исписан свој потпис, број поште и име лица коме су новац слали. По сви-

ма писменим тражењима овај биро одмах шаље признанице, а за оне чије признанице још нису припеле биро ће послати на означену адресу кад исте буду дошле.

Поповић Мирко, Поповић Спасоје, Прокић Никола, Протић Др. Бока (2), Протић Јеремија, Протић Мил., Пурић Љуб.

Р.

Радешевић Пера, Радисављевић Вук, Радивојевић Милан, Радичевић Стева, Радовић Мил., Радовановић Андра, Радовановић Радован, Радовановић Савва, Радојевић Младен, Радојковић Боривоје, Радојковић Илија, Радосављевић Драг., Радосављевић Душан, Радосављевић Борђе, Радосављевић Мил., Радловић Рад., Рајчић Илија, Рајчић Тадија, Ракетић Војислав, Ракетић Свет., Ракетић Доброслав, Рацко-

вић Драгољуб, Рашић Алекса, Рашић Мил., Рашиковић П. Миливоје, Ракетић Душан, Ризнић Богдан, Ристовић Никола, Рођаљовски Јосиф (2), Рувић Др. Жарко, Ружић Никола.

С.

Савић Ђ. Драгутин, Савић Миленко, Савић Недељко, Савић Ђ. Свет., Савковић Радоје, Сандић М. Војис., Симић Ј. Милутин, Симић Свет., Скубић В. Драг., Срејковић Велимир, Станковић А., Станковић В. Кост., Стевановић Гаврило, Стевановић М. Атанасије, Стевановић Влада, Стевановић Живојин, Стевановић Милан, Стевановић Стефан, Стојковић Павле, Стојковић Владимир, Стојановић З. Александар, Стојановић М. Мил., (2), Стојановић Радисав, Стојићевић М. Милош, Стошић Стеван, Савелић Макени.

су, по духовитости, особито одскакале, али које су — по навизи сталних сарадника који све раде без претензија и по потреби — остале безмене.

Није се бавио политиком, нити ју је волео. Индивидуалиста по рођењу а артиста по души и занату, он је само оно из живота обрађивао у новинама, што је одговарало његовом интересовању. А то, што би се као обичан занат сматрало као просто и без вредности, код њега је добијало нарочиту привлачност и нарочито интересовање код свих. Читав се школа створила по другим редакцијама по угледу на њега али га ниједан није достигао.

Новине су као водени цвет и живе један дан. Зато ће се убрзо заборавити и овај његов дневни али напорни па и проналазачки рад. Али је сигурно да га неће заборавити, док живе, другови који су га волели, и које је он умео да воли. И дуго ће још кроз уметнички крај Београда летети доста речи, које је он написао или изговорио.

Д. С. Г.

ФИНСКА МИСИЈА

Рим. — Стигла је у Рим финска мисија која има за циљ да тражи од западних Сила, подразумевајући ту и Шпанију, да признају финску државу. У истом циљу отпутовале су мисије у Скандинавију, Централне државе и Америку.

ГРЧКА СКУПШТИНА

Атина. — У парламенту је г. Венизелос, при отварању седнице, поднео краљу рукопис Престоне Беседе, који ју је прочитао узбуђеним гласом. Ово су главни оделци Престоне Беседе:

Господо посланици, Живо се радујем што понова видим сакупљене народне представнике да испуне свој уставни мандат. За прошлних осам месеца главни правац наших напора био је, да интегрално успоставимо везе између Грчке и њених природних савезника и да растуримо сваки облак, који је потекао из скоро прошлости.

Господо посланици, Једна од главних брига моје владе била је да се допуне војничке припреме земље, припрема, која је већ извршена делимичном мобилизацијом. Пријава познатих класа доказује јачину народног осећања, увек готовог на све жртве за отаџбину. Недавни случајеви у Ламји и Теби, за које сви знате, само су појачале ово осећање и доказале слабост сваке антинационалне реакције.

Положај Грчке на конгресу мира зависиће од величине грчког учешћа у овом рату.

ВИЛЗОНОВ ГОВОР

Париз. — Јављају из Њујорка: Председник Вилзон држао је у Вашингтону нов говор, у коме је нарочито нагласио, да је један од бачних услова будућег мира: потпуна евакуација Русије и право за њу да сама одлучи о својој судбини.

»Њујорк Тајмс« доноси владин коминике о ситуацији, у коме се каже: Општи је утисак о Немачкој неповољан у Вашингтону и никакав њен евентуални корак ка миру неће наићи на добар пријем код Сједињених Држава. Немачка треба претходно да без дискусије прими као основицу мира све оно што је Вилзон раније изложио. Поред тога, Немачка, изгледа, мисли да може да дискутује са сваком од Савезника засебно. Председник Вилзон одбацује овакво схватање и изјављује, да једини мир који се може закључити то је онај при чијем би закључивању учествовали сви народи који данас ратују против Немачке. Вилзон је исто тако изјавио, да Савезници немају никакву поверења у немачку владу.

Због свега овога у Вашингтону се сматра говор канцелара Херлингга без икакве вредности.

ПОТПУНО ПОУЗДАЊЕ

Париз. — Министар председник и министар војни Клемансо и министар наоружања Лушер говорили су у парламентарној војној комисији о стању наше одбрамбене и нападне организације.

Клемансо је прецизно изложио радове који су изведени у погледу одбрамбеном и нападном на свима секторима фронта. Он је допунио свој експозе анегдотама, из којих се види да је војска готова да одбије све наговештене непријатељске нападе.

ЈАСНА ПРАВДА

Лондон. — Савезничка социјалистичка и радничка конференција у Лондону завршила је рад. У дугачком меморандуму, који је објављен, овако гласе места која нас интересују:

Што се тиче Балкана, конференција изјављује да свако насиље извршено над тим народима мора бити поправљено. Србију, Црну Гору, Румунију и Арбанију непријатељ мора евакуисати. У сваком случају, кад становништво исте расе и истог језика затражи да се уједини, то уједињење се мора извршити. Том становништву оставља се пуна слобода за одређивање своје судбине, без обзира на

империјалистичке претензије Аустроугарске Турске или друге које државе.

Конференција не усваја гледиште, да се питања о независности Чеха, Словака и Југословена могу регулисати као унутрашња питања. Национална независност мора бити дата сваком народу.

ПИШОНОВ ГОВОР

Париз. — (Т. Б. Ж.) Министар спољних послова Пишон, говорећи на Сорбони направио је сензациона открића о томе, ко је проузроковао овај рат.

Пишон излаже, како је Немачка у јулу 1914. хтела да узме Тул и Верден, као што је 1871 уграбила француске земље Алзас и Лорен.

Француска штампа подвлачи важност Пишових открића.

»Тан« упоређује телеграм Бетмана Холвега, објављен од Пишона, са чудноватим речима Килмановим од 9. јануара 1917, који је рекао: »Кад бисмо ми Немци хтели усвојити реч »дезанекисија« дошле би нам на мет лепе речи Тул и Верден.

До данас — пише »Тан« — ове су се речи могле схватити као проста досетка, али данас, кад је текст од 1914 публикован, видимо да је то прави предумишљај. И закључује: Показујемо свим народима на свету, да је 1914 била логична последица 1870.

На основу истих војничких софизама Виљем I тражио је територијалне уступке као и канцелар Бетман Холвег наше источне тврђаве.

Пруски империјализам нећемо разоружати ако се ограничимо на то да га само зауставимо на његовом путу већ га треба потпуно вратити одакле је дошао.

Неће бити сталног мира на земљи, докле Француска не добије натраг своје добро и своју децу.

»Пти Паризисен« пише: »Питаће неко зашто француска влада није пре публиковала овај докуменат. То је зато што овај докуменат, потписан од Бетман Холвега, познат је тек од пре кратког времена.

Из овог документа види се, да Берлински кабинет није само имао намеру, да нападне Француску, већ и да осакати нашу територију и да нам одузме нашу граничну одбрану.

ИЗ РУСИЈЕ

Петроград. — Агенција »Весник« извештава: »Мобилизација се наставља са одушевљењем. Војници заборављају минуле размирице и сплетке и приправни су на борбу.

Чланови извршног комитета грозничаво раде дан и ноћ, формирајући одреде и предузимају

јући мере, да обезбеде наоружање, транспорт и снабдевање.

Нови немачки услови и немачко продирање у Русију, који откривају праве немачке циљеве, проузроковали су дубоко узбуђење у редовима Совјета.

Цео народ тражи да се одбију немачки захтеви и да се земља спреми на огорчену борбу до краја.

ИНТЕРВЕНЦИЈА

Лондон. — (Т. Б. Ж.) Јављају из Вашингтона, да предстоји акција, да се на основу општег споразума интервенише окупирањем Сибира. Јапан ће већ почети да дејствује у овом смислу.

Дневне Вести

ГРЧКИ ГУВЕРНЕРИ

Грчка је усановила звање генералних гувернера, и то за Солун, Епир, Хиос и Самос. У Солуну је за гувернера наименован са рангом министра г. Аргирупулос.

РЕГРУТОВАЊЕ ГРКА

Због великог посла Грчка је одредила у Солуну још једну регрутну комисију поред оне четри, које већ постоје. Рок за пријаву грађана продужен је, пошто се раније одређени рок показао као недовољан.

ЧИТУЉА

У Крагујевцу је умро Зоран Иванић, отац др. Стевана Иванића лекара и др. Момчила Иванића суплента.

СА ОПШТЕЊА

Са неизмерним болом, јављамо сродницима, пријатељима и познаницима, да је наша добра Даринка испустила своју племениту душу 29 јануара о. г. у Београду после кратког али тешког боловања, а сахрањена 31 истог месеца у београдском гробљу. — Ожалошћени: супруг Душан А. Марјановић, коњички капетан; синови: Андра и Мирко; сестра Роса; браћа: Радиша Николић, пешад. потпуковник и Војислав студент фармације; зет Ставра Триковић и остала родбина.

Владимир Јанковић, војник I чета I бат. бр. п. 32, и Иван Јанковић, војник 3 бат. оба из Бабушница код Костопа, да јаве своје адресе шефу Поштанског Одсека Врховне Команде или Црвеном Крсту — Женева.

Породице су им здраве и питају за њих преко г-ђе Ленке Карамарковићке.

Код Алексе Станковића поднаредника у штабу бр. п. 114 имају карте Коста Марјановић обвезник раније косовске дивиз. области и Милан Максимовић, од мајке Кине и Маре из Крагујевца.

Ђура Кида 2. ч. 3 б. бр. п. 216. моли свакога који шта зна о његовом брату Васи Кида, да га на горњу адресу извести.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

Артиљеријска борба на разним секторима. Снажно бомбардовање наших положаја северно од Ронско-Рајског канала.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Обострана акција патролама и ситним одељењима. Непријатељска артиљерија била је активна јуче против наших положаја западно од Ленса.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

Лево од језера Френцела одбијен је нашом

баражном ватром напад непријатељске пешадије, који је био добро потпомогнут артиљеријском акцијом. На осталом делу фронта уобичајена међусобна узнемиравања артиљеријском акцијом, мало чешћом с наше стране на платоу Азиаго и јачом са непријатељске стране дуж Пиаве и у долини Сан Дона.

Неповољне атмосферске околности већ неколико дана онемогућавају рад авијатике.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Париз. — Аустријски листови признају да преговори са Румунијом не могу донети никакве повољне резултате. Авересков кабинет држаће ситуацију у неизвесности. У случају када то више не буде могуће, он ће дати оставку а то ће произвести нова одлагања.

Берн. — »Германија« орган канцелара Херлингга каже да је за сукоб аустро-немачки крив аустријски министар председник.

Париз. — Преговори између Килмана и Авереска су прекинута.

Авереско је био отишао у Јаш да конферише са краљем Фердинандом.

Париз. — Према последњим телеграмима, преговори између Килмана и Авереска воде се у једној варијанти у близини Букурешта.

Париз. — Бугарска тражи да се између ње и Румуније повуче нова граница линијом Черна Вода-Констанца дуж видина Трајанова града.

Лондон. — Бонар Ло је изјавио, да је последњи енглески зајам постигао такав успех који је превазишао сва могућа очекивања.

ПАРИЗ. — Телеграфичу из Јаша: И краљ и влада румунска одлучно су противни аустро-немачким захтевима економске природе, јер је очевидни циљ њихов да Румунију ставе под германско туторство. Мађарски и бугарски захтеви о уступању територије и о ратној штети таксирани су просто као неусвојими.

ДЕПЕШЕ „НАРОДА“

Атина. — Из Јаша: Таке Јонеску ускоро ће стићи у Париз и у Лондон. Он носи својеручна писма румунског краља Фердинанда председнику Поенкареу и краљу Ђорђу.

Берн. — Никакав споразум још није постигнут између Сајлера и аустријских социјалиста.

БЕРН. — Овдашњи дипломатски кругови уверавају, да сукоб између Беча и Берлина до-

лази отуда, што Аустријанци подржавају Пољаке у борби против Немачке. Немачки амбасадор у Бечу енергично је протествовао код цара Карла против таквог рада.

КРФ. — Саветовања за решење министарске кризе отпочеће данас. Сматра се као поуздано да ће г. Пашићу бити поверен мандат за састав коалиционог кабинета.

Рим. — Затварање швајцарске границе и нагомилавање великих аустро-угарских и бугарских снага у Љубљани, Грацу, Инсбруку и Блосбургу значи, да Аустрија спрема нови напад на Италију.

Берн. — Аустријски кабинет, после дуге дискусије, која је трајала целу ноћ, одлучио је, да распусти парламентар у случају, ако социјалисти не буду хтели изгласати војне кредите.

Париз. — Пруска и саксонска влада споразумеле су се, да саксонски принц Кристиан, коме је сада 24 године и налази се као официр у немачкој војсци, буде именован за краља Литваније.

Атина. — Због велике скупоће најнеопходнијих потреба, а која расте из дана у дан, влада је одлучила да повуче из циркулације банкноте и да их замени боновима, који ће доносити камату и сматраће се као бонови Народне Одбране:

Ови ће бонови бити од 25, 100 и 1000 драхми. Рок за исплату њихову биће 3, 6 и 12 месеци.

МАЛИ ОГЛАСИ

Српско Трг. Друштво. Улица Александра Великог број 7, обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Препоручује нашем свету, да се користи услугама ове новчане установе за све своје послове. Врши на својој благији размену свих новчаних монета по повољним дневним курсевима. 6—10

»Народ« прима огласе по умереној цени.